

Aase Berg: Akka

[PM/30 ADMIN](#)

AASE BERG

Naisansassa – RIITTA VAISMAA (26.6.2020)

Akka on vimmainen isku patriarkaattia kohti. Aase Berg kirjoittaa yhtäikaa romaania, pamflettia ja esseetä. Suomentaja Jyrki Kiiskinen pysyy hyvin vauhdissa mukana.

Akka kertoo kiinnostavasti kahdella tapaa samasta asetelmasta. Thelman ja Victorin rakkaustarina on herkkä kuvaus, vaikka rakastavaisten välinen epätasa-arvo on ilmeinen. Akka on Thelman kiihkeä ja raju toisinto. Thelman ja Victorin tarina on kenties se, jonka on nähty tapahtuvan. Akka sen sijaan on Thelman yöpuoli, samalla silti Thelman ajatusten tulkki. Thelma päättää ryhtyä Akaksi. *Akka* on kiihkeä ja rempeä, raivoisa ja katkera, samoin Akka.

Thelma ottaa rakkaussuhteen alun lupaukset tosissaan. Hän eroaa omasta liitostaan. Victor ei ole tosissaan ajatellutkaan jättää omaa vakaata elämäänsä. Akan elämäntilannat ovat toisesta maailmasta kuin Victorin. Thelma hankkii vanhan ränsistyneen talon maalta, hänellä on hevosia ja koiria ja jatkuva rahapula, jota

runot ja erinäiset muut kirjoitustyöt eivät kata. Akka elää jatkuvaa kaaosta. Hän on kovanaamojen ja rääväsuiden perillinen jo neljännessä polvessa.

Itse asiassa kyse on melko tavanomaisesta kolmiodraamasta. Varsin tavallinen tarina on päättymässä, vaikka alussa on muuta luvattu. Vanha ja uriinsa ajautunut, ehkä väljähtynytkin avioliitto tekohengitetään jatkumaan. Aikuiset lapset eivät enää vanhempiaan tarvitse. Porvarillisesta ja yläluokkaisesta asemasta kumpikaan puolisoista ei halua luopua. Hulppeasta talosta tulee kuin koko avioliiton vertauskuva. Kumpikin haluaa talon, kumpikaan ei halua velkaantua, mikä väistämättä omaisuuden jakamisesta aiheutuisi. Näinhän se useimmiten menee. Rakastajatar häviää pelin, varsinkin eri yhteiskuntaluokasta ponnistava rakastajatar.

Akka etenee yksityisestä yleiseen ja yleisestä yksityiseen. Akan henkilökohtainen katkeruus siivittää mahtavaan vuodatukseen koko patriarkaattia vastaan. Samaan aikaan päähenkilön ja kertojan omakohtainen katkeruus syö Akan koko maailman kattavaa hyökkäystä, vaikka Akka on ihan oikeassa. Maailma on epätasa-arvoinen, ja naisiansaan jääneiden oikeutta ei tunnusteta.

Epäilemättä on kyse Thelman ja Victorin molemminpuolisesta rakkaudesta. Eroa tehdään moneen kertaan, kuitenkin halu ja himo roihahtavat aina uudestaan. Victor vakuuttaa rakkauttaan mutta ei ymmärrä, miksi Thelma ei voi tyytyä siihen, mitä saa. Heillähän on hyvät hetkensä. Akka vaatii enemmän ja menettää kaiken.

Akassa erotaan ja yhdytään taas, kiihko, halu ja himo eivät ole kahlittavissa. Näinhän se kolmiodraamoissa menee. Silti *Akka* olisi jäntevämpi, jos Akka ei raportoi eroamisia ja palaamisia kymmenittäin. Toisto on Thelman kannalta ymmärrettävää, mutta viesti olisi tarkempi ja terävämpi, jos raastavia eroja ja kiihkeitä uudelleen kohtaamisia olisi niukemmin. Aase Berg tuo kieltämättä joka kierroksella uusia näkökulmia naisten epätasa-arvoiseen asemaan. Hän kuitenkin luottaa liikaa lukijoidensa tuntemukseen feminismin teorioiden kaikista yksityiskohdista. Niin iskevää ja osuvaa kuin Akan raivo onkin, ajoittain lukija uupuu.

Victor ei saa puheenvuoroa, eikä sellainen Akan kirjaan sopisikaan. Hänen ajatuksensa näkyvät toimintana, josta Akka raportoi kokonaisuuden kannalta uskottavasti. Akan mielestä lähes Victorin veroinen syyllinen on hänen vaimonsa, vaikka Akan on myönnettävä, että tämänkin on omalla laillaan naisiansassa. Akan kannalta on riipaisevinta, kun vanha liitto näyttäisi ainakin joksikin aikaa kohentuvan Victorin sivusuhteesta ja siitä eroon rimpuilusta. Akka toteaa varsin nappiin, että rakastajattaria tarvitaan uuvahtaneiden liittojen korjaamiseen.

Akassa olisi hyvin esseiden tai useammankin ainekset. Pohjalla ovat feminismin teoreetikoiden teokset ja nykysuuntaus, tyttötutkimus, meetoota unohtamatta.

Akka on Aase Bergin tuotannon ensimmäinen suomennos. Hän debytoi 1997 runokokoelmalla. Hänellä on runsas tuotanto, lyriikkaa ja esseitä. Hän on myös kirjallisuuskriitikko. Kirjailija on tulossa elokuussa Helsinki Lit -tapatumaan.

Aase Berg: *Akka* (Haggan). Suom. Jyrki Kiiskinen. Siltala 2019. 310 s.

Riitta Vaismaa on helsinkiläinen kriitikko